

AOW en gezamenlijke huishouding

Inhoud

AOW afhankelijk van woonsituatie	2
Wat is een gezamenlijke huishouding	2
Wanneer heeft u een gezamenlijke huishouding	3
Wat betekent samenwonen voor uw AOW	4
Lat-relatie, samenwonen of tweewoningenregel	5
Wanneer is er altijd een gezamenlijke huishouding	7
Bijzondere situaties	7
Verandering in woonsituatie doorgeven	8
Meer informatie	9
Andere regelingen van de SVB	9

Woont u samen en zorgt u financieel of op een andere manier voor elkaar? Dan ziet de SVB u als samenwonend. In de AOW heet dit: u heeft een gezamenlijke huishouding met een ander. U krijgt dan een pensioen voor gehuwden of samenwonenden. Heeft u beiden een eigen woning? Mogelijk geldt voor u de tweewoningenregel en krijgt u een pensioen voor ongehuwden. In deze brochure leest u wanneer er sprake is van een gezamenlijke huishouding en wat hiervan het gevolg is voor uw AOW. Ook leest u over enkele bijzondere situaties.

AOW afhankelijk van woonsituatie

De hoogte van uw AOW-pensioen hangt af van uw situatie: woont u alleen of met een ander. De AOW kent verschillende pensioenbedragen:

- voor een ongehuwde alleenstaande (70% van het minimumloon);
- voor mensen die gehuwd of geregistreerd partner zijn (50% van het minimumloon).

Bent u niet gehuwd of geregistreerd partner, maar woont u wel met iemand anders in één woning en zorgt u financieel of op een andere manier voor elkaar? Dan heeft u een gezamenlijke huishouding en wordt u voor de AOW gelijkgesteld met gehuwden. U krijgt dan het 'gehuwdenpensioen'.

De SVB noemt de situatie van twee mensen die een gezamenlijke huishouding hebben 'samenwonen'. De aard van de relatie doet er niet toe. Het kan gaan om een levenspartner, een huisgenoot, een vriend of vriendin, of een broer of zus.

Heeft u een ongehuwdenpensioen en gaat u samenwonen met iemand die ook zo'n pensioen heeft? Dan houdt u niet het pensioen van 70% minimum-loon, maar krijgt ieder een gehuwdenpensioen van 50%. Dus samen 100%. Bent u ongehuwd en woont u met twee of meer meerderjarige personen? Welk pensioen u krijgt hangt af van de situatie: wat dragen de andere personen bij aan het huishouden. Meer hierover leest u onder 'Bijzondere situaties'.

Wat is een gezamenlijke huishouding

Een gezamenlijke huishouding houdt in: u en een andere meerderjarige persoon dragen ieder bij om één huishouden te kunnen hebben. De reden waarom u samenwoont, doet er niet toe. Het kan om vriendschap of liefde gaan, maar ook om praktische of economische redenen. U heeft bijvoorbeeld een huisgenoot om kosten te besparen.

Wanneer heeft u een gezamenlijke huishouding

U heeft een gezamenlijke huishouding met een ander als

- u met een meerderjarige persoon op hetzelfde adres woont, en
- u voor elkaar zorgt door bij te dragen aan de kosten van het huishouden, of
- als u op een andere manier voor elkaar zorgt in het huishouden.

Dit heet bijdragen aan het huishouden.

Hoofdverblijf in dezelfde woning

U woont samen met iemand in een woning op hetzelfde adres. Het maakt hierbij niet uit of u of de andere persoon een woning op een ander adres heeft.

Tweewoningenregel

Heeft ieder van u beiden een eigen huur- of koopwoning en woont u de meeste tijd samen in een woning? Mogelijk geldt de tweewoningenregel voor u. Hierover leest u meer op pagina 6 van deze brochure.

Financiële bijdrage

U draagt bij in de kosten van het huishouden. Bijvoorbeeld: huur of hypotheek, gas, elektriciteit, water, boodschappen, verzekeringen, gemeentelijke belastingen, auto, waterschapsbelasting, onderhoud aan de woning, enzovoorts. Het maakt niet uit hoe u de kosten verdeelt. Draagt een van u beiden niet bij in de kosten? Dan nog kan er sprake van zijn dat u voor elkaar zorgt.

Voor elkaar zorgen

Heeft een van u beiden geen eigen inkomsten? Of houdt ieder zijn inkomsten en uitgaven strikt gescheiden? Er hoeft niet per se een financiële bijdrage te zijn. Van een gezamenlijke huishouding is ook sprake als iemand dingen doet binnen het huishouden, zoals koken, boodschappen doen, schoonmaken, klusjes in en rond het huis doen, administratie doen, elkaar verzorgen bij ziekte.

'Partner'

Degene met wie u samenwoont kan uw partner zijn, maar ook een huisgenoot, een vriend, vriendin, of uw broer of zus. Alleen wanneer u met uw kind thuis woont, of met uw vader of moeder, bent u niet samenwonend voor de AOW.

Hoewel dit misschien vreemd op u overkomt, spreekt de SVB altijd van 'uw partner' en van 'samenwonen' als u een huishouden met iemand deelt. Ook als het uw broer, zus of een huisgenoot is. De SVB doet dit om praktische redenen en vraagt hiervoor uw begrip.

Voorbeeld**Broer en zus**

Anna en Gerard zijn broer en zus en alleenwonend. Beiden hebben een alleenstaanden AOW-pensioen van 70% van het minimumloon. Na het overlijden van hun ouders besluiten ze samen in het ouderlijk huis te gaan wonen. Ze zeggen ieder de huur van de eigen woning op en besparen nu flink in woonkosten. Het huishoudelijk werk verdelen ze, net als de vaste lasten zoals boodschappen, energie en gemeentelijke belastingen.

Voor de AOW hebben Anna en Gerard een gezamenlijke huishouding.

Ze wonen namelijk in één huis en delen de kosten. Anna en Gerard krijgen nu ieder een gehuwdenpensioen van 50% van het minimumloon.

Gehuwden niet verplicht tot samenwonen

Bent u gehuwd of geregistreerd partner maar niet van plan om bij elkaar te wonen? U bent wettelijk niet verplicht om samen op één adres te wonen. U krijgt wel het pensioenbedrag voor gehuwden.

Hierop zijn twee uitzonderingen, waardoor u als ongehuwd kan worden beschouwd en dus het ongehuwdenpensioen AOW ontvangt.

- U of uw partner wordt opgenomen in een verpleeginstelling. U bent dan weliswaar nog steeds gehuwd of geregistreerd partner, maar u kunt dan kiezen voor het ongehuwdenpensioen. Kijk op www.svb.nl/aow voor meer informatie hierover.
- U en uw partner leven duurzaam gescheiden.

Wat betekent samenwonen voor uw AOW

Woont u met iemand samen die ook een AOW-pensioen heeft? Uw AOW-pensioen en dat van uw partner bedragen dan elk 50% van het minimumloon. Ander inkomen is verder niet van belang.

Woont u met iemand samen die de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt? Dan krijgt u een gehuwdenpensioen.

Woont uw kleinkind bij u thuis? In het voorbeeld van mevrouw Jansen leest u hier meer over.

Voorbeeld**Mevrouw Jansen en haar kleinkind**

Joost (21 jaar) is de kleinzoon van mevrouw Jansen. Hij is student en komt bij haar in huis wonen. Hij betaalt maar af en toe mee aan de boodschappen en doet af en toe een klusje.

Mevrouw Jansen krijgt het ongehuwdenpensioen. Joost draagt bijna niets bij aan het huishouden. Daarom heeft zij geen gezamenlijke huishouding met hem.

Lat-relatie, samenwonen of tweewoningenregel

U heeft iemand ontmoet en begint een relatie met hem of haar. Maar u wilt uw zelfstandigheid behouden en geen formele verbintenis meer. U trouwt dus niet en u wilt ook uw eigen huis aanhouden. Deze situatie zult u herkennen als living apart together, ofwel lat-relatie. Bij een duidelijke lat-relatie houdt u uw ongehuwdenpensioen AOW.

De SVB bekijkt uw situatie aan de hand van de voorwaarden die voor een gezamenlijke huishouding gelden: waar u daadwerkelijk woont, bijdragen aan de kosten van de huishouding, of voor elkaar zorgen. Heeft u beiden een eigen huur- of koopwoning en voldoet u beiden aan een aantal voorwaarden? Dan kan de tweewoningenregel op u van toepassing zijn. U leest hier verderop in deze brochure meer over.

Voorbeeld**Hans en Elly**

Zomer 2015. Hans ontmoet Elly op vakantie in Spanje. Het klikt meteen en weer thuisgekomen spreken ze geregeld met elkaar af om leuke dingen samen te doen. Elly is weduwe en heeft een nabestaandenuitkering Anw. Hans heeft een AOW-pensioen. Elly wil haar zelfstandigheid behouden en besluit het een tijdje aan te kijken. Ze houdt haar huis aan en betaalt verder alle lasten zelf. Een paar keer per week eten ze samen en ondernemen ze samen uitstapjes. Maar daarnaast hebben beiden ook hun eigen leven in hun eigen huis. Af en toe slapen ze bij elkaar. Is dit samenwonen voor de AOW? Nee, Hans en Elly wonen niet samen. Ze wonen ieder in hun eigen huis. Er is nog geen sprake van bijdragen aan de kosten van het huishouden. Ook zorgen ze niet voor elkaar. Hun leefsituatie komt overeen met een 'lat-relatie'.

Relatie verandert geleidelijk

Het is niet altijd eenvoudig om aan te geven vanaf welk moment er wel of niet sprake is van samenwonen. Meestal is dit een geleidelijke ontwikkeling. Vaak herkennen mensen zich niet als samenwonend, maar is de relatie daar in de loop van de tijd wel naartoe gegroeid. Als echter de een bij de ander intrekt, is het duidelijk: de 'lat-relatie' verandert in 'samenwonen'. Zo ook bij Elly en Hans.

Voorbeeld**Januari 2017**

De relatie tussen Elly en Hans is onveranderd goed. Hans is inmiddels ingetrokken bij Elly en heeft voorlopig zijn eigen huis verhuurd. Ze betalen samen de kosten en helpen elkaar in het huishouden.

Wonen ze nu samen voor de AOW? Ja, er is nu sprake van een gezamenlijke huishouding. Hans verblijft bij Elly en draagt bij aan het huishouden.

Ze voldoen niet aan alle voorwaarden van de tweewoningenregel (zie volgende punt), omdat Hans niet vrij over zijn woning kan beschikken en Elly geen AOW-pensioen heeft.

Financiële gevolgen

Het samenwonen heeft financiële gevolgen voor beiden. Elly verliest haar Anw-uitkering. Hans' ongehuwdenpensioen wordt omgezet in een gehuwdenpensioen van 50% van het minimumloon.

Tweewoningenregel

Er is een speciale regeling voor mensen met AOW die de meeste tijd bij elkaar verblijven maar die ieder wel nog een eigen woning hebben: de tweewoningenregel. Voldoet u beiden aan de voorwaarden hiervoor? Dan woont u voor de AOW niet samen en houdt u uw ongehuwdenpensioen.

De voorwaarden zijn:

- u bent beiden ongehuwd;
- u heeft ieder een eigen huur- of koopwoning;
- u staat ieder bij de gemeente ingeschreven op het eigen adres;
- u betaalt ieder de volledige kosten en lasten voor uw eigen woning;
- u kunt ieder vrij over uw eigen huur- of koopwoning beschikken.

Wat betekent 'vrij over uw eigen woning beschikken'

U (onder)verhuurt de eigen huur- of koopwoning niet.

Er wonen geen andere personen in uw woning. Uitgezonderd een eigen, aangehuwd of pleegkind jonger dan 18 jaar.

Er staan geen andere personen op uw adres ingeschreven. Uitgezonderd een eigen, aangehuwd of pleegkind jonger dan 18 jaar.

Uw woning is niet belast met een recht van vruchtgebruik of een zakelijk recht van bewoning of gebruik voor iemand anders dan uzelf.

Uw eigen woning is niet afgesloten van gas, water en/of licht.

De tweewoningenregel geldt niet als u een kamer huurt of woont in een vakantiewoning. De regeling geldt alleen voor de AOW en niet voor de nabestaandenuitkering Anw en de AIO-aanvulling.

Voorbeeld

Robin en Dominique

Robin en Dominique hebben elkaar ontmoet als ze beiden al AOW ontvangen. Het is hun omgeving al snel duidelijk dat ze samen 'een goed stel' zijn. Trouwen of bij elkaar intrekken vinden ze niet nodig. Ze doen veel samen en slapen vrijwel altijd bij elkaar. Soms bij Dominique, soms bij Robin. Robin woont landelijk, in een koopwoning met vrij uitzicht. Dominique huurt een appartement in het levendige centrum van een middelgrote stad. Zo hebben ze het beste van twee werelden. Wonen ze nu ook samen voor de AOW? Nee, ze voldoen aan de voorwaarden van de tweewoningenregel: ieder betaalt de kosten en lasten voor de eigen woning, er wonen geen andere personen op beide adressen en ze kunnen vrij over hun woning beschikken.

Financiële gevolgen

Robin en Dominique voldoen aan de voorwaarden van de tweewoningenregel. Daardoor krijgen ze ieder het ongehuwdenpensioen.

Wanneer is er altijd een gezamenlijke huishouding

In de volgende situaties voert u altijd een gezamenlijke huishouding. Ook als niet ieder meebetaalt aan de huishouding, of niet voor elkaar zorgt.

U woont op een adres met iemand anders en:

- U en de ander zijn minder dan 2 jaar geleden getrouwd of geregistreerd partner geweest.
- U bent minder dan 2 jaar geleden voor de AOW, Anw of Participatiewet als samenwonend geregistreerd geweest.
- U heeft samen een kind.
- Uw partner heeft een kind van u erkend, of u een kind van uw partner.
- U heeft een samenlevingscontract met elkaar.
- Uw huishouding is voor een andere sociale wet of regeling al aangemerkt als een gezamenlijke huishouding.

Bijzondere situaties

Het kan zijn dat u als ongehuwde wel een woning deelt met een ander en voor elkaar zorgt, maar dat u toch het ongehuwdenpensioen krijgt. Dit doet zich voor in de volgende situaties.

Eigen kind, of vader of moeder

U woont met uw kind, of vader of moeder in één huis. Adoptie-, stief- en pleegkinderen gelden ook als eigen kinderen.

U woont met twee of meer personen

Bent u ongehuwd en woont u met twee of meer personen? Welk pensioen u krijgt hangt af van de situatie: wat dragen de andere personen bij aan het huishouden. Bijdragen aan het huishouden kan een financiële bijdrage zijn of door voor elkaar te zorgen in het huishouden.

Een van de volgende situaties kan voor u van toepassing zijn:

- Draagt **ieder** bij aan het huishouden? Dan krijgt u het ongehuwdenpensioen.
- Draagt **alleen u** bij aan het huishouden? Dan krijgt u het ongehuwdenpensioen.
- Dragen u en maar **één** andere persoon bij aan het huishouden? Dan heeft u met die persoon een gezamenlijke huishouding en krijgt u het gehuwdenpensioen. Ook al woont u met meer personen.

Commerciële relatie

Huurt u een kamer in iemands woning, of bent u kostganger? Of verhuurt u een kamer in de woning waar u zelf ook woont? Dan kan er sprake zijn van een commerciële relatie. De woning moet hier wel op ingericht zijn. Uw relatie met de ander is strikt zakelijk en er is een schriftelijke overeenkomst over de afspraken vastgelegd. Ook moet u betaal- of ontvangstbewijzen van huur of kostgeld kunnen tonen. Vaak controleert de SVB met een huisbezoek de feitelijke situatie in uw woning. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl/aow/kamerhuur.

Verandering in woon-situatie doorgeven

Uw woonsituatie bepaalt het soort AOW-pensioen dat u krijgt. Daarom is het belangrijk dat u een verandering in uw situatie aan de SVB doorgeeft. Gaat u bij iemand anders wonen, of komt iemand bij u in huis wonen? Geef dit dan binnen vier weken door aan de SVB. Ook als u twijfelt of dit wel nodig is. Er wordt dan bekeken of uw AOW moet worden aangepast.

Geeft u uw nieuwe situatie niet of te laat door aan de SVB, dan riskeert u een boete. En natuurlijk betaalt u ook het te veel ontvangen AOW-pensioen terug. Afhankelijk van de mate van ernst start de SVB een onderzoek naar fraude, om te kijken of er sprake is van opzet. Dat wil zeggen of bewust een wijziging niet is gemeld, of bewust verkeerde informatie is gegeven. Hiervan doet de SVB aangifte bij het Openbaar Ministerie. Kijk voor meer informatie hierover op www.svb.nl/aow onder 'Rechten en plichten'.

De SVB wisselt informatie over klanten uit met andere instanties, zoals gemeenten en Belastingdienst. Daarnaast controleert de SVB regelmatig met huisbezoeken of de gegevens in de administratie van de SVB nog overeenkomen met de werkelijke situatie.

Meer informatie

Deze brochure geeft in hoofdlijnen informatie over het voeren van een gezamenlijke huishouding. Misschien herkent u uw situatie niet, of heeft u nog vragen. Kijk dan op www.svb.nl/aow of bel met uw SVB-kantoor. Onze medewerkers staan u graag te woord. De adressen en telefoonnummers van de SVB-kantoren vindt u op onze website onder 'Contact'. U kunt ook een e-mail sturen via www.svb.nl/contact.

Andere regelingen van de SVB

Naast de AOW voert de SVB andere regelingen uit op het gebied van de sociale zekerheid, zoals de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO-aanvulling), de nabestaandenuitkering Anw en het persoonsgebonden budget (PGB). Wilt u hier meer over weten? Kijk dan op www.svb.nl.

Ooit komt iedereen een keer met de SVB in aanraking. Bij de fijne dingen in het leven of door de onvermijdelijke dingen van het leven. Als kind, als ouder, als nabestaande. Schoolgaand, werkend of gepensioneerd. Dan keert de SVB uit. Beheert ze, verzorgt ze. Doelmatig, rechtmatig en geruisloos. Voor het leven.